

Nr 89.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående livränta åt E. L. Ceder m. m.

(1:a avd.)

1:o) **Viss ersättning till E. L. Ceder.** I propositionen nr 109 har Kungl. Maj:t (punkt 1 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 21 februari 1947) föreslagit riksdagen medgiva, att till E. L. Ceder må från anslaget till bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utbetalas ersättning enligt grunderna i av riks försäkringsanstalten i utlåtande den 5 november 1946 angivna författningar.

Under beredskapstjänstgöring råkade värnpliktige nr 546--31--1929 E. L. Ceder, då han den 29 september 1942 deltog i en stormningsövning, gå ned sig i en mosse. Då han skulle draga loss vänstra benet, uppstod häftig smärta i knäet, och han kunde ej stödja på benet utan måste transporteras till förläggningen. Vid undersökning å Bäckefors sjukstuga, där Ceder intogs den 1 oktober 1942, konstaterades, att han led av gamla förändringar i vänstra knäleden och vid operation den 7 i samma månad avlägsnades en fri broskkropp i knäet. Efter operationen uppstod blodpropp i knäet och sedermera varbildning i operationsärret. Till följd härav kvarlåg Ceder på sjukstugan till den 6 februari 1943, då han överfördes till Solhems sjukhus i Borås. Av journalen vid sjukhuset framgår, att Ceder tidvis sedan många år vid ansträngningar känt stickningar i vänstra knäet vid varje steg samt att ledbrosket i knäet var till största delen förstört. Den 30 december 1942 hemförlovades Ceder.

Genom beslut den 22 april 1943 förklarade riks försäkringsanstalten, att Ceder ådragit sig försämring av knäåkomma under militärtjänstgöring men att, då de efter den 30 december 1942 kvarstående knäbesvären icke kunde anses stå i samband med den under militärtjänstgöringen ådragna försämringen, någon ersättning jämlikt 1927 års militärsättningsförordning icke kunde utgå till honom.

Över riks försäkringsanstaltens beslut anförde Ceder besvär hos försäkringsrådet, som emellertid genom utslag den 19 juli 1943 förklarade, att, enär varken knäåkomman eller försämringen av densamma kunde anses ådragen under militärtjänstgöring, rådet icke funne skäl göra ändring i det slut, riks försäkringsanstaltens beslut innehöle.

En ny ansökan den 4 juli 1944 om ersättning föranledde — under hänvisning till försäkringsrådets utslag — icke någon vidare åtgärd av riks försäkringsanstalten.

Sedan Ceder hos Kungl. Maj:t anhållit om ersättning på grund av åkomman samt riks försäkringsanstalten den 20 oktober 1944 avgivit utlåtande, förklarade Kungl. Maj:t genom beslut den 2 november 1944, att Kungl. Maj:t på grund av stadgandet i 3 § 1 mom., fjärde stycket, militärsättningsförordningen — innehållande föreskrift att klagan ej må föras över försäkringsrådets beslut — funnit ansökningen icke kunna föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

I en den 30 september 1946 dagtecknad skrift har Ceder hos Kungl. Maj:t anhållit om ersättning på grund av olycksfallet.

Riks försäkringsanstalten har i utlåtande den 5 november 1946 för sin del funnit skäl icke föreligga för bifall till ansökningen. För den händelse Kungl. Maj:t emellertid skulle finna, att Ceder borde beredas någon ersättning, har anstalten införskaffat utredning angående åkommans inverkan på Ceders arbetsförmåga efter hemförlovingen och härvid framhållit följande.

Av utredningen hade framgått, att Ceder vid utskrivningen från Solhems sjukhus den 3 april 1943 hade vänstra benet gipsat. Den 1 juni 1943 erhöll han en oledad knähylsa. Först i januari 1944 hade de subjektiva besvären avtagit i sådan grad, att Ceder den 4 i samma månad kunnat återupptaga sitt arbete som målare med en inkomst av 75 kronor i veckan. Under våren 1944 lade Ceder bort knähylsan och hade sedan ej begagnat den. Smärtorna i knäet avtogo successivt under åren 1944 och 1945, men först under år 1946 hade Ceder kunnat gå tämligen obesvärat, ehuru med stelt knä i lätt flektionsställning.

Därest åkomman ansetts ådragen under militärtjänstgöring, skulle riks försäkringsanstalten jämlikt bestämmelserna i militärsättningsförordningen ha tillerkänt Ceder hel sjukpenning för tiden den 31 december 1942 — den 3 april 1943 med 4 kronor för dag samt livränta för tiden den 4 april 1943 — den 3 januari 1944 med 1 440 kronor för år, motsvarande förlust av arbetsförmågan; för tiden den 4 januari — den 3 april 1944 med 720 kronor för år, motsvarande nedsättning av arbetsförmågan med hälften; för tiden den 4 april 1944 — den 3 januari 1946 med 480 kronor för år, motsvarande nedsättning av arbetsförmågan med en tredjedel, och från och med den 4 januari 1946 med 360 kronor för år, motsvarande nedsättning av arbetsförmågan med en fjärdedel. Ceder skulle därjämte från och med den 1 juli 1946 ha tillerkänts ersättningstillägg enligt 3 och 4 §§ förordningen den 29 juni 1946 (nr 347) angående provisorisk förbättring av vissa ersättningar i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring vid förstärkt försvarsberedskap m. m. Jämlikt 8 § militärsättningsförordningen skulle Ceders årliga arbetsförtjänst ha antagits utgöra 2 160 kronor. Vid ersättningstilläggens bestämmande enligt ovannämnda förordning den 29 juni 1946 skulle den årliga arbetsförtjänsten ha beräknats till 2 400 kronor och Ceder hänförts till ortsgrupp 2. Dyrtdstillägg skulle ha utgått å ovannämnda sjukpenning och livränta med 30 % för år 1943 och med 40 % för åren 1944 — 1947 samt å ersättningstillägget jämlikt 3 § förordningen den 29 juni 1946 med 40 % för åren 1946 och 1947 enligt därom gällande särskilda bestämmelser. Ceder skulle sålunda från och med den 1 juli 1946 ha varit berättigad till livränta jämte ersättningstillägg och dyrtdstillägg med sammanlagt 881 kronor för år.

Jämlikt lagen den 20 juni 1941 (nr 563) angående ändrad lydelse av 9 och 10 §§ lagen den 22 juni 1939 (nr 310) om sjukhusvård vid krig eller krigsfara skulle medicinalstyrelsen ha ersatt kostnaderna för Ceders sjukhusvård. Kostnader för erforderlig läkarvård, bandage m. m. skulle jämlikt militärersättningsförordningen ha ersatts av riks försäkringsanstalten.

Departementschefen har i anslutning till av försvarets sjukvårdsförvaltning, försvarets civilförvaltning samt statskontoret och försäkringsrådet uttalad uppfattning anfört, att starka billighetsskäl talade för att ersättning utgaves på grund av olycksfallet. Ersättningen borde utgå enligt av riks försäkringsanstalten angivna grunder.

Utskottet.

Utskottet anser sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att till E. L. Ceder må från anslaget till bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utbetalas ersättning enligt grunderna i de av riks försäkringsanstalten i utlåtande den 5 november 1946 angivna författningarna.

2:o) **Viss ersättning till K. H. Andersson.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) medgiva, att till K. H. Andersson må på grund av i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 21 februari 1947 angiven sjukdom från anslaget till bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utbetalas ersättning enligt grunderna i militärersättningsförordningen.

Försäljaren K. H. Andersson ådrog sig under militärtjänstgöring år 1941 lungtuberkulos, vilken sjukdom konstaterats först efter det tjänstgöringen upphört. Till följd härav har — då Andersson ej ägt kännedom om militärersättningsförordningen — anmälan om sjukdomen icke ingivits inom föreskriven tid. Om sjukdomen däremot konstaterats under militärtjänstgöringen, torde, framhåller departementschefen, anmälan härom säkerligen ha ingått till riks försäkringsanstalten genom vederbörande militära chef. Med beaktande av sjukdomens svåra följder för Anderssons hälsa och ekonomi har departementschefen funnit det i hög grad skäligt, att ersättning utgives enligt gällande regler oaktat de formella kraven för ersättningsanspråkets framställande icke uppfyllts.

Utskottet.

Utskottet finner i likhet med departementschefen skäligt, att Andersson beredes angiven ersättning, och hemställer därför,

att riksdagen må medgiva, att till K. H. Andersson må på grund av i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 21 februari 1947 angivna sjukdom från anslaget till bidrag till

ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militär-tjänstgöring, utbetalas ersättning enligt grunderna i militär-ersättningsförordningen.

Stockholm den 29 april 1947.

På statsutskottets vägnar:

ALGOT TÖRNKVIST.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Lindström, Larsson, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Heiding, Mannerskantz, Boman, fröken Andersson, herrar Gillström, von Heland, Albertsson och Lundgren; samt

från andra kammaren: herrar Törnkvist, Skoglund i Doverstorp, Eriksson i Stockholm, Malmborg i Skövde, Rubbestad, Lindholm, Pettersson i Dahl, Åkerström, Petterson i Degerfors, Persson i Vinberg, Jansson i Kalix och Birke.
